

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
Інститут філології й журналістики
Кафедра української мови

ДИПЛОМНА РОБОТА

із сучасної української літературної мови

на тему: **РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ
РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ
ТЕЛЕПРОСТОРИ**

Студентки 1-го курсу групи МУФ
Напряму підготовки 8.02030301 Філологія*.
Українська мова і література
Куцик Віталії Анатоліївни

Керівник: доктор філол. наук,
професор **Слободинська Т. С.**

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ оцінка: ECTS _____

Члени комісії

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛІНГВІСТИЧНОГО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕЕФІРУ	9
1.1. Медіалінгвістика як наука про мову ЗМІ	10
1.2. Мова телебачення як джерело медіалінгвістичних досліджень ...	13
1.3. Основні параметри характеристики телевізійного тексту як різновиду медіатексту	17
1.3.1. Ознаки, функції та завдання тележурналістики	17
1.3.2. Особливості мови телебачення.....	21
1.4. Мовна ситуація в сучасному телеефірі.....	22
1.5. Культура мовлення як необхідна умова функціонування українського телеефіру.....	26
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	37
РОЗДІЛ 2. НЕГАТИВНІ ЛІНГВІСТИЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ТЕЛЕПРОСТОРИ	39
2.1. Мовні уподобання глядацько-слухацької аудиторії.....	40
2.2. Структурна організація негативного мовного матеріалу.....	42
2.3. Двомовність українського телеефіру.....	44
2.3.1. Русифікація українського телепростору	45
2.3.2. Англомовний наступ в українському телепросторі.....	50
2.4. Порухення мовних норм на українських телеканалах медіатексту.....	53
2.4.1. Повтори як типова помилка у телевізійному мовленні	54
2.4.2. Суржик як основна причина відхилень від норм літературної мови.....	57
2.4.3. Жаргонізація мовлення тележурналістів.....	63
2.5. Втілення правописних пропозицій у мовленні тележурналістів..	64
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	67

РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЗИТИВНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТЕНДЕНЦІЙ В УКРАЇНСЬКОМУ ТЕЛЕЕФІРІ.....	69
3.1. Активне поповнення лексики за рахунок запозичень.....	70
3.2. Розширення меж сполучуваності слів.....	73
3.3. Актуалізація іманентних лексем та зближення територіальних діалектів з українською літературною мовою.....	74
3.4. Неологізми в мовленні телеведучих.....	76
3.5. Раціональні шляхи підвищення рівня мовної грамотності вітчизняного телебачення.....	78
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	85
ВИСНОВКИ.....	87
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	90
ДОДАТКИ.....	101
Додаток А. «Витяг із закону України».....	101
Додаток Б. Анкета «Людина у телепросторі».....	104
Додаток В. «Схеми та діаграми».....	107

ВСТУП

Магістерська робота присвячена дослідженню реалізації позитивних і негативних тенденцій розвитку української мови в сучасному українському телепросторі.

Актуальність дослідження визначено провідною роллю засобів масової комунікації, зокрема телебачення, у суспільних процесах.

Через свої технічні можливості – поєднання звука і зображення – телебачення сьогодні важко ігнорувати, адже воно є одним із найвпливовіших засобів масової інформації. Телепростір став елементом нашої повсякденної реальності, формою соціального знання, фактором формування ідентичності, механізмом трансляції норм / традицій / цінностей, соціальним інститутом, складником ЗМІ тощо.

У широкому комплексі проблем, пов'язаних із сучасним телебаченням, особливого значення набуває слово. Воно слугує не лише головним «інструментом» передачі інформації, але й засобом емоційного впливу на глядачів і взірцем правильної вимови.

Вивчення такого складного явища, як телемовлення має супроводжуватися переосмисленням наукових напрацювань попередніх поколінь дослідників і застосуванням нових методик щодо структурування матеріалу.

Телевізійне мовлення, як одна із найвпливовіших галузей ЗМІ, давно перебуває в полі зору дослідників. Зокрема фундаментом для нашої наукової розвідки слугував аналіз основних напрацювань таких видатних зарубіжних лінгвістів, як А. Белл, Т. ван Дейк, М. Монтгомері, Н. Фейєрклаф, які вивчали й функціонально-стильові особливості мови ЗМІ, і типологію медіа-текстів, і лінгвомедійні технології.

Серед робіт російських дослідників можна назвати наукові праці О. Лаптева, О. Селіванової, С. Сметаніна, Г. Солганіка, Г. Степанова, Д. Шмельова та ін. Професор Т. Добросклонська запропонувала виокремити такі дослідження в особливу дисципліну «медіалінгвістику», «рамки якої

забезпечують системний науковий підхід до вивчення мови ЗМІ» [Добросклонська 2008].

На проблемі функціонування власне українського телемовлення неодноразово наголошено у працях вітчизняних науковців, таких як В. Лизанчук, М. Пилинський, А. Погрібний, О. Сербенська, Н. Сологуб, С. Єрмоленко та ін.

Окремими аспектами вивчення мови телебачення займалася ціла плеяда сучасних українських дослідників-мовознавців, зокрема проблемою правильної вимови переймалися Г. Голоскевич, Є. Кроткевич, М. Наконечний, М. Погрібний, Л. Прокопова, Л. Хоменко. Мовлення ведучих на українському телебаченні досліджував В. Маргалик. Помітними успіхами в дослідженні ефірного мовлення завдячуємо Л. Шевченко.

Мова сучасних українських ЗМІ привертає до себе увагу багатьох науковців через те, що вона є багатим джерелом для дослідження новітніх тенденцій у розвитку сучасної літературної мови. Одним із найпомітніших процесів, що відбуваються в ній сьогодні, є процес активного поповнення лексики, розширення меж сполучуваності слів, актуалізація лексем, що досі перебували на периферії.

Досліджуючи особливості використання мови на телебаченні, дослідники сходяться в тому, що вплив цього засобу комунікації на сучасний процес мовлення загалом і мови зокрема дуже вагомий і потребує нового підходу до свого вивчення. Це є основною проблемою дослідження. Водночас поза увагою науковців залишилося комплексне дослідження порушень мовних норм на телеекрані, що дало б змогу розв'язати широке коло мовознавчих інтересів.

Отже, для вивчення розвитку мови в сучасному українському телепросторі склалася досить широка джерельна база, але на сьогодні ще немає ґрунтовного лінгвістичного дослідження мови телебачення, саме тому проблема функціонування українського телемовлення, а також його вплив на розвиток мови сьогодні особливо актуальні, що й зумовило вибір теми магістерської роботи.

Мета дослідження – комплексний аналіз реалізації позитивних і негативних тенденцій розвитку мови в сучасному українському телепросторі.

Задекларована мета обумовила необхідність розв’язання таких **завдань**:

1. Дослідити теоретичні засади лінгвістичного вивчення українського телеефіру.
2. Розглянути сучасні уявлення про природу телебачення та його роль у соціумі.
3. Проаналізувати особливості мовлення на популярних українських телеканалах.
4. Виокремити основні позитивні лінгвістичні тенденції в сучасному українському телепросторі.
5. Систематизувати негативний мовний матеріал, вилучений з ефіру, та створити конструктивну класифікацію мовних помилок.
6. Запропонувати раціональні шляхи підвищення рівня мовної грамотності вітчизняного телебачення.

Об’єкт дослідження – мовне наповнення сучасного українського телепростору.

Предметом дослідження є лексика провідних українських телеканалів, що засвідчує реалізацію позитивних і негативних тенденцій у розвитку мови.

У роботі використано такі **методи**: описовий (інвентаризація та систематизація мовних одиниць), окремі елементи порівняльно-історичного (з’ясування генези лексичних одиниць), метод контекстуального аналізу (виявлення особливостей мовленнєвої реалізації досліджуваної лексики), статистичний метод (кількісна характеристика номенів) та елементи таких практичних методів, як спостереження, порівняння і зіставлення, аналіз і синтез, анкетування.

Емпіричною базою слугували власні дослідження мовленнєвого наповнення провідних українських телеканалів, таких як Інтер, Україна, 1+1, СТБ, Новий канал, ICTV, ТЕТ, 2+2, 5 канал та К 1.

Практичне значення роботи полягає в можливості використання її результатів у процесі викладання сучасної української літературної мови та соціолінгвістики у шкільній практиці та на практичних і лекційних заняттях у ВНЗ.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Магістерське дослідження виконане в межах теми НДР кафедри української мови інституту філології й журналістики ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського «Актуальні проблеми дослідження мовних одиниць сучасної української літературної мови в загальнонаціональному і релігійному виявах».

Апробація роботи. Матеріали були апробовані на II Всеукраїнській науково-практичній конференції «Лінгвістичне портретування сучасного соціуму» (2015). Також за матеріалами дипломної роботи надруковано статтю: «Сучасний український телепростір: позитивні лінгвістичні тенденції» (2016).

Структура роботи. Робота складається зі вступу, розділу 1 «Теоретичні засади лінгвістичного вивчення українського телеефіру», розділу 2 «Негативні лінгвістичні тенденції у сучасному українському телепросторі», розділу 3 «Реалізація позитивних лінгвістичних тенденцій в українському телеефірі», висновків, списку використаної літератури (120 позицій) та додатків: додаток А. «Витяг із закону України», додаток Б. Анкета «Людина у телепросторі», додаток В. «Схеми та діаграми».

Загальний обсяг роботи становить 124 с., текстова частина – 100 с., додатки до роботи – 24 с.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ажнюк Б. Мовна політика в сучасній Україні / Б. Ажнюк // *Ukraina Irredenta. Literatura i jezyk Ukrainy XX wieku. – Studia Ruthenica Cracoviensia 5.* – Krasow : Wydawnicrwo Uniwersitetu Jagellonskiego, 2011. – S. 141-149.
2. Ажнюк Б. Мовні зміни на тлі деколонізації та глобалізації / Б. Ажнюк // *Мовознавство.* – 2001. – № 3. – С. 48–54.
3. Александрова О. Когнитивная функция языка в свете функционального подхода к его изучению / О. Александрова // *Когнитивные аспекты языковой категоризации : Сборник научных трудов / О. Александрова.* – Рязань, 2000. – С. 151–153.
4. Англійську мову – геть [ред. Б. Ташен] // *Експрес.* – Кельн : Taschen, 1998. – 7–15 листопада. – С. 3.
5. Анненкова И. Современная медиакартина мира : риторическая модель / И. Анненкова // *Медиаальманах.* – СПб., 2012. – № 1. – С. 6–13.
6. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити : Посібник / [за заг. ред. О. Сербенської]. – Львів : Світ, 1994. – 152 с.
7. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо : 4-е вид. перероб. і доп. / Б. Антоненко-Давидович. – К. : 1997. – 336 с.
8. Бабич Н. Основи культури мовлення / Н. Бабич. – Львів, 1990. – 342 с.
9. Бабич Н. Практична стилістика і культура української мови : навч. посіб. / Н. Бабич. – Львів : Світ, 2003. – 432 с.
10. Базюк Л. Штрихи до характеристики мовної особистості тележурналіста / Л. Базюк // *Телевізійна й радіожурналістика : Зб. наук.-метод. праць.* – Львів, 2000. – С. 12–14.
11. Бакинська О. Культура телевізійного мовлення та його вплив на телеаудиторію / О. Бакинська // *Телерадіожурналістика : історія, теорія, практика, погляд у майбутнє : Збірник науково-методичних праць.* – Львів : ЛДУ, – 1997. – 160 с.
12. Балашова Е. Англоязычные медиатексты в контексте интерактивных примов обучения / Е. Балашова // *Вестник МГУ. Серия :*

лингвистика и межкультурная коммуникация. – М. : МГУ, 2009. – Вип. 3. – С. 77–83.

13. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики : підручник / Ф. Бацевич. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004. – 344 с.

14. Бацевич Ф. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф. Бацевич. – К. : Довіра, 2007. – 205 с.

15. Бебик В. Засоби масової інформації посткомуністичної України : монографія / В. Бебик. – К. : МАУП, 1996. – 121 с.

16. Безугла Л. Вербалізація імпліцитних смислів у німецькомовному діалогічному дискурсі / Л. Безугла. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2007. – 332 с.

17. Бивин Д. Прагматика человеческой коммуникации / П. Вацлавик, Д. Бивин, Д. Джексон ; [пер. с. англ.]. – М. : Гнозис, 2000. – 639 с.

18. Білянська О. Мовна агресія як антипод культури мовлення / О. Білянська // Телевізійна й радіожурналістика : Зб. наук. – метод. праць. – Львів, 2003. – С. 46–51.

19. Борисенко В. Соціальна лінгвістика і суспільна практика / В. Борисенко. – К. : Вища школа, 1988. – С. 147–156.

20. Валько І. Жанри публіцистики як специфічні форми відображення соціальної дійсності / І. Валько // Журналістика. Преса. Радіо. Телебачення. – 1977. – Вип. 2. – С. 17–25.

21. Ваніна О. Значення голосу і манери говорити для теле- і радіожурналістів / О. Ваніна // Телевізійна й радіожурналістика : Зб. наук.-метод. праць. – Львів, 2002. – С. 38–42.

22. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. на CD) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. – 1736 с.

23. Винокур Т. Говорящий и слушающий : Варианты речевого поведения / Т. Винокур. – М. : Наука, 1993. – 171 с.

24. Горовий Г. Зросійщення інформаційного простору / Г. Горовий // Пам'ять століть. – 2009. – № 1–2. – С. 198–206.
25. Гулей М. Системний підхід до вивчення тексту політичної публічної промови / М. Гулей // Проблеми семантики слова, речення та тексту. – К., 2001. – Вип. 7. – С. 61–65.
26. Дейк Т. А. ван. Язык. Познание. Коммуникация / Т. А. ван Дейк ; [пер. с англ. В. Петров]. – М. : Прогресс, 1989. – 312 с.
27. Дементьев В. Непрямая коммуникация и ее жанры / В. Дементьев. – Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 2000. – 248 с.
28. Дергач Д. Мас-медійний онім у сучасній теорії розвитку літературної мови / Д. Дергач // Актуальні проблеми української лінгвістики : теорія і практика. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2011. – Вип. 22. – С. 29–38.
29. Дергач Д. Стилїстика онімів в українських мас-медіа : монографія / Д. Дергач. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2010. – 270 с.
30. Дмитровський З. Телевізійна журналістика. Навч. посібник / З. Дмитровський. – Львів : ВЦ Львівського національного університету імені Івана Франка, 2006. – 208 с.
31. Добросклонская Т. Вопросы изучения медиа-текстов / Т. Добросклонская. – М. : Едиториал УРСС, 2005. – 288 с.
32. Добросклонская Т. Медиалингвистика. Системный подход к изучению языка СМИ : учеб. пособие / Т. Добросклонская. – М. : Флинта, 2008. – 264 с.
33. Добросклонская Т. Теория и методы медиа лингвистики (на материале английского языка) : автореф. дис. на получение наук. степени д-ра филол. наук – Моск. гос. ун-т / Т. Добросклонская. – М., 2000. – 49 с.
34. Добросклонская Т. Что такое медиалингвистика? / Т. Добросклонская // Вестник МГУ. Серия : лингвистика и межкультурная коммуникация. – М. : МГУ, – 2004. – Вип. 2. – С. 9–17.
35. Добросклонская Т. Язык средств массовой информации : учеб. пособие / Т. Добросклонская. – М. : КДУ, 2007. – 116 с.

36. Дончик В. Мова не винна (Про суржик, двомовність і грамотність на українському ТБ) / В. Дончик // Слово і час. – 2001. – № 2. – С. 68–78.
37. Ермоленко С. Семантико-стилистическая доминанта функционального стиля / С. Ермоленко // Функциональная стилистика : теория стилей и их языковая реализация. – Пермь : [б. изд.], 1986. – С. 29–36.
38. Ермоленко С. Мовне моделювання дійсності і знакова структура мовних одиниць / С. Ермоленко. – К. : ВД Дмитра Бураго, 2006. – 384 с.
39. Ермоленко С. Язык тоталитаризма и тоталитаризм языка / С. Ермоленко // Мова тоталітарного суспільства. – К. : Наукова думка, 1995. – С. 7–15.
40. Жугай В. Проблеми якісної продукції в українському телебаченні / В. Жугай // Телевізійна й радіожурналістика : Зб. наук. – метод. праць. – Львів, 2000. – С. 56–59.
41. Журналистика сферы досуга : учеб. пособие/ под общ. ред. Л. Дускаевой, Н. Цветовой. – СПб. : Высш. школа журн. и мас. коммуникаций, 2012. – 304 с.
42. Залевская А. Введение в психолингвистику : учебник / А. Залевская. – М.: Рос. гос. гуманит. ун-т, 1999. – 382 с.
43. Засурский Я. СМИ как форма «общественного диалога» / Я. Засурский // Язык современной публицистики : [Сб. ст.] / сост. Г. Солганик. – М. : Наука, Флинта, 2005. – С. 8–19.
44. Зубков М. Українська мова : універсал. довід. / М. Зубков. – Харків : Школа, 2004. – 496 с.
45. Йоргенсен М. Дискурс-анализ. Теория и метод / М. Йоргенсен, Л. Филлипс ; [пер. с англ. А. Киселева]. – Х. : Гуманитарный центр, 2008. – 352 с.
46. Иванов В. Досвід контент-аналізу : моделі та практики аналізу змісту масової комунікації : [Монографія] / В. Иванов, Н. Костенко. – К. : Центр вільної преси, 2003. – 200 с.

47. Іванов В. Законодавство і журналістика : становлення правової бази в Україні і світовий досвід / В. Іванов. – К. : Школяр, 1997. – 319 с.
48. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики : [Навч. посіб.] / В. Іванов ; За наук. ред. В. Різуна. – К. : Центр Вільної Преси, 2010. – 258 с.
49. Капелюшний А. Росіянізми в телевізійному мовленні і в газетному тексті / А. Капелюшний // Телевізійна й радіожурналістика : Зб. наук. – метод. праць. – Львів, 2002. – С. 32–37.
50. Каппон Рене Дж. Настави журналістам Ассошіейтед Пресс : Професійний порадник / Дж. Рене Каппон. – К. : ВД «КМ Академія», 2005. – 157 с.
51. Караванський С. Пошук українського слова, або боротьба за національне «я». – К. : ВЦ «Академія», 2001. – 240 с.
52. Карпенко О. Троянські коні телереклами : Мовні маніпуляції / О. Карпенко. – К. : Смолоскип, 2007. – 114 с.
53. Козаков Г. Саботаж : Засоби масової комунікації віддзеркалюють мовно-культурний рівень / Г. Козаков // Літературна Україна. – 2006. – 15 червня. – С. 1–3.
54. Кубрякова Е. Краткий словарь когнитивных терминов / Кубрякова Е., Демьянков В. – М., 1996. – С. 3.
55. Кузнецов Г. Телевизионная журналистика / Г. Кузнецов, В. Цвик, А. Юровский. – М. : МГУ, 1998. – 286 с.
56. Кузнєцова О. Засоби масової комунікації. Посібник : Вид. 2-ге, перероблене й доповнене / О. Кузнєцова // Навчальні та наукові видання професорсько-викладацького складу Львівського національного університету імені Івана Франка. – Львів : ПАІС, 2005. – 200 с.
57. Кулик В. Українська мова у сучасному ЗМІ / В. Кулик // Наука і суспільство. – 1998. – № 11–12. – С. 14–17.
58. Кулик В. Якою мовою громадське телебачення задовольнятиме потреби громадян / В. Кулик // Телекритика. – 2005. – №8–9. – С. 1–78.

59. Ларіна Р. Роль держави в розвитку кабельного телебачення в структурі ринку телекомунікацій / Р. Ларіна, О. Казанська // Менеджер. – 2006. – № 4 (26). – С. 32–37.

60. Лесюк М. Ан. ніт. як кажуть у нас... (Українське мовлення в аудіовізуальних ЗМІ – дуже зросійщене) / М. Лесюк // Слово. – 2003. – 20 лютого.

61. Лисиченко Л. Багатозначність у лексико- семантичній системі : структурний, семантичний, когнітивний аспекти / Л. Лисиченко. – Харків : Основа, 2008. – 272 с.

62. Лисиченко Л. Лексико-семантична система української мови / Л. Лисиченко. – Харків : Вид-во Харк. ун-ту, 1997. – 129 с.

63. Макарець Ю. Особливості семантико-функціонального призначення перифразів у публіцистиці / Ю. Макарець // Вісник Харківського національного ун-ту ім. В. Каразіна. Серія «Філологія» : [Зб. наук. праць]. – Харків : ХНУ, 2010. – Вип. 60. – Ч. 1. – С. 413–417.

64. Малая О. Мови медіа : Навчально-методичний комплекс для студентів соціологічного факультету спеціальності «Медіа-комунікації» / О. Малая. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 49 с.

65. Малюга Е. Подходы к изучению вопросительных предложений в англоамериканской прессе / Е. Малюга. – М. : Изд-во МГУ, 2001. – 174 с.

66. Масенко Л. Мова і суспільство : Постколоніальний вимір / Л. Масенко. – К. : Видав. дім «КМ Академія», 2004. – 164 с.

67. Мацько Л. Стилїстика української мови : підручник / Л. Мацько, О. Сидоренко, О. Мацько ; за ред. Л. Мацько. – К. : Вища школа, 2003. – 462 с.

68. Медіалінгвістика : словник термінів і понять / Л. Шевченко, Д. Дергач, Д. Сизонов / за ред. Л. Шевченко. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2013. – 247 с.

69. Мельник Т. Про мову / Т. Мельник // Телерадіокур'єр. – 2002. – №4(35). – С. 1–122.

70. Мова сучасної масово-політичної інформації / За ред. І. Білодіда, Г. Колесника, М. Пилинського, В. Русанівського. – К. : Наукова думка, 1979. – 241 с.
71. Мовні фільтри телефіру // Телерадіокур'єр. – 2004. – №4 (40). – С. 1–122.
72. Наер В. К описанию функционально-стилевой системы современного англ. языка / В. Наер // Вопросы дифференциации и интеграции. Лингвостилистические особенности научного текста / Отв. ред. М. Цивиллинг. – М. : Наука, 1981. – С. 3–13.
73. Никитина К. Политический дискурс СМИ и его особенности, создающие предпосылки для манипуляции общественным сознанием / К. Никитина // Управление общественными и экономическими системами. – 2006. – № 2. – С. 3.
74. Нікітіна Н. Українська мова на телебаченні : сьогочасна ситуація / Н. Нікітіна // Дивослово. – 2004. – № 12. – С. 2–7.
75. Павлюк Л. Знак. Символ. Міф у масовій комунікації : [Посібник] / Л. Павлюк. – Л. : ПАІС, 2006. – 120 с.
76. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи : навч. посіб. / З. Партико. – Львів : ВФ «Афіша», 2006. – 416 с.
77. Погрібний А. Захочеш – і будеш : публіц. ст. / А. Погрібний. – К. : ВЦ «Просвіта», 2007. – 484 с.
78. Пономарів О. Культура слова : Мовностилістичні поради: Навч. посібник. 2-ге вид., стереотип / О. Пономарів. – К. : Либідь, 2001. – 240 с.
79. Пономарів О. У незалежній Україні мовна ситуація в ЗМІ гірша, ніж вона була за радянських часів / О. Пономарів // Телекритика. – 2002. – 4 липня. – С. 1–78.
80. Пономарів О. Стилістика сучасної української мови : [підручник] / О. Пономарів. – К. : Либідь, 1992. – 248 с.
81. Почепцов Г. Теорія комунікації / Г. Почепцов. – К. : ВЦ «Київський університет», 1999. – 307 с.

82. Приступенко Т. Деякі аспекти мовної політики держави щодо функціонування інформаційного простору України / Т. Приступенко // Актуальні проблеми журналістики : Збірник наукових праць. – Ужгород, 2001. – С. 199–205.

83. Радзієвська Т. Текст як засіб комунікації / Т. Радзієвська. – К. : Ін-т УМ НАН України, 1998. – 194 с.

84. Раду А. Соціологічний простір рекламного дискурсу / А. Раду // Наукова спадщина професора Ю. Жлуктенко та сучасне мовознавство : зб. наук. пр. – К. : Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2000. – С. 213–217.

85. Реклама та PR у масово-інформаційному просторі / Т. Ковалевська, Н. Кондратенко, Н. Кутуза [та ін.] ; за заг. ред. О. Александров. – Одеса : Астропринт, 2009. – 397 с.

86. Рішення Нацради з питань телебачення і радіомовлення щодо мови загальнонаціональних каналів // Вісник національної Ради України з питань телебачення і радіомовлення. – 2004. – 14 квітня. – №2 – С. 1–23.

87. Селиванова Е. Основы лингвистической теории текста и коммуникации / Е. Селиванова. – К. : Фитосоциоцентр, 2002. – 336 с.

88. Селіванова О. Сучасна лінгвістика : напрямки та проблеми : підручник / О. Селіванова. – Полтава : Довкілля, 2008. – 712 с.

89. Селіванова О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія / О. Селіванова. – Полтава : Довкілля, 2006. – 716 с.

90. Семенюк Н. Из истории функционально-стилистической дифференциации немецкого литературного языка / Н. Семенюк. – М., 1972. – 215 с.

91. Сербенська О. Актуальні проблеми екології української мови та сучасні засоби масової комунікації / О. Сербенська // Українська періодика : Історія і сучасність : Доповіді та повідомлення сьомої Всеукр. наук. – теорет. конф. / За ред. М. Романюка. – Львів, 2002. – С. 12–21.

92. Сербенська О. Ефірне мовлення у взаєминах з усною мовою / О. Сербенська // Телевізійна й радіожурналістика : Зб. наук-метод. праць. – Львів, 2002. – С. 42–56.

93. Сербенська О. Суржик : «низька мова» безлад чи мовна патологія / О. Сербенська // Телевізійна й радіожурналістика : Зб. наук. – метод. праць. Львів, 2001. – С. 31–36.

94. Сизонов Д. Медична термінологія в мас-медіа : стилістичний потенціал : монографія / Д. Сизонов. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2012. – 195 с.

95. Словник української мови : в 11-ти т. – К. : Наукова думка, 1971. – Т. 2. – 755 с.

96. Слухай Н. Міфологічні джерела прагматикону текстів мас-медіа : [Навч. посіб.] / Н. Слухай. – Сімферополь : Кримський державний інженерно-педагогічний університет, 2004. – 107 с.

97. Сметанина С. Медиа-текст в системе культуры (динамические процессы в языке и стиле журналистики конца XX века) / С. Сметанина. – СПб : Издательство Михайлова В., 2002. – 383 с.

98. Статистика знає все... // Урядовий кур'єр. – 2002. – 14 вересня. – №169 (2340). – С. 5.

99. Стишов О. Динамічні процеси в лексико-семантичній системі та в словотворі української мови кінця XX ст. (на матеріалі мови засобів масової інформації) : дис. докт. філол. наук : спец. 10.02.01 / О. Стишов. – К., 2003. – 597 с.

100. Стишов О. Українська лексика кінця XX століття : на матеріалі засобів масової інформації / О. Стишов. – 2-ге вид., перероб. – К. : Пугач, 2005. – 388 с.

101. Суська О. Розвиток інформаційно-комунікативних теорій мас-медіа та вивчення впливу інформаційного простору на особистість людини / О. Суська // Слово. Символ. Текст : [Зб. наук. праць., присвячений 80-літтю

проф. Н. Карпенко] / Під заг. ред. Є. Снитко, Л. Дядечко. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2006. – С. 211–226.

102. Тер-Минасова С. Язык и межкультурная коммуникация / С. Тер-Минасова. – М. : Слово/Slovo, 2000. – 624 с.

103. Українська лінгвостилістика ХХ – початку ХХІ ст. : система понять і бібліографічні джерела / За ред. д-ра філол. наук, проф. С. Єрмоленко. – К. : Грамота, 2007. – 368 с.

104. Українська мова : Енциклопедія / За ред. В. Русанівського, О. Тараненка. – К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2000.

105. Українське законодавство : Засоби масової інформації : закони і законодавчі акти. – К., 2000. – 252 с.

106. Чи заговорить Нагієв українською // Політика і культура. – 2004. – №15 (244) – С. 1–56.

107. Шаповал Ю. Телевізійна публіцистика : методологія, методи, майстерність : Монографія / Ю. Шаповал. – Львів: ВЦ Львівського національного університету імені Івана Франка, 2002. – 233 с.

108. Шевченко І. Когнітивно-комунікативна парадигма і аналіз дискурсу / І. Шевченко // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен : монографія / [під загальн. ред. І. Шевченко]. – Харків : Константа, 2005. – С. 9–20.

109. Шевченко Л. Концепти теорії літературної мови в контексті розвитку стилю масової масової інформації / Л. Шевченко // Актуальні проблеми української лінгвістики : теорія і практика [Зб. наук. пр.]. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2004. – Вип. 7. – С. 3–15.

110. Штурнак О. Порушення мовних норм на українських телеканалах (УТ-1, 1+1, ІНТЕР) // Телевізійна й радіожурналістика : Зб. наук.–метод. праць. – Львів, 2003. – С. 51–59.

111. Язык СМИ и политика / Под ред. Г. Солганика. – М. : Изд-во Московского университета, Факультет журналистики МГУ имени М. Ломоносова, 2012. – 952 с.

112. Burnett R. Web Theory : An Introduction / R. Burnett, D. Marshall. – London ; New York : Routledge, 2003. – 242 p.

113. Cheung C. A home on the web : presentations of self on personal homepages / C. Cheung // Web Studies : Rewiring Media Studies for the Digital Age. – London : Edward Arnold, 2000. – P. 43–51.

114. Coleman L. A reexamination of deindividuation in synchronous computer-mediated communication / L. Coleman, C. Paternite, R. Sherman // Computers in Human Behavior. – 1999. – № 15 (1). – P. 51–65.

115. Gauntlett D. Web-Studies : Rewiring media-studies for the digital age / D. Gauntlett. – New York : Oxford University Press, 2000. – 251 p.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мова розважальних телепередач [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://referat-ok.com.ua/movoznavstvo/mova-rozvazhalnih-teleperedach>.

2. Порухення норм на українських телеканалах як одна з проблем якісного ефірного мовлення в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/journalism/22511/>.

3. Проблеми якісного ефірного мовлення в Україні: мовна ситуація в телеефірі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/journalism/22510/>.

4. Російські серіали в українському ефірі – дослідження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/rinok/2015-09-08/110937>.

5. Manovich L. The Language of New Media / L. Manovich [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.manovich.net/LNM/Manovich.pdf>.